

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИНТЕЗ І АНАЛІЗ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН І ЛІКАРСЬКИХ СУБСТАНЦІЙ

Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю, присвяченої
80-річчю з дня народження доктора фармацевтичних наук,
професора О. М. Гайдукевича

12-13 квітня 2018 року
м. Харків

Харків
НФаУ
2018

Редакційна колегія:

проф. А. А. Котвіцька, акад. НАН України, проф. В. П. Черних, доц. А. І. Федосов, проф. А. Л. Загайко, проф. І. С. Гриценко, проф. В. А. Георгіянц, проф. Л. А. Шемчук, проф. Л. О. Перехода, проф. О. М. Свечнікова, проф. С. В. Колісник

Синтез і аналіз біологічно активних речовин і лікарських субстанцій : тези доповідей Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої 80-річчю з дня народження доктора фармацевтичних наук, професора О. М. Гайдукевича (12-13 квітня 2018 р.). – Х. : НФаУ, 2018. – 404 с.

Збірка містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Синтез і аналіз біологічно активних речовин і лікарських субстанцій» (12-13 квітня 2018 р.). Матеріали згруповано за науковими напрямками: конструювання, синтез і модифікація біологічно активних сполук, дослідження зв'язку структура – активність, методи фармакологічного скринінгу; сучасні підходи до створення нових лікарських та косметичних засобів, функціональних харчових та дієтичних добавок; аналітичні аспекти у синтезі біологічно активних сполук та створенні нових лікарських засобів; контроль якості лікарської рослинної сировини, фітопрепаратів, парфумерно-косметичних засобів та функціональних харчових добавок; сучасний фармацевтичний аналіз та стандартизація ліків; хіміко-токсикологічний аналіз біологічно активних речовин та лікарських засобів.

Для широкого кола науковців та практичних працівників фармації і медицини.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність опублікованих результатів повну відповідальність несуть автори.

РОЗРОБКА МЕТОДУ КІЛЬКІСНОГО ВИЗНАЧЕННЯ ГЛЮКОЗИНОЛАТІВ У КОРЕНЕПЛОДАХ РЕДЬКИ ПОСІВНОЇ

Кисличенко В.С., Омельченко З.І., Бурлака І.С., Гліченко Н.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

is_burlaka@ukr.net

Редька посівна - *Raphanus sativus* var. *niger*) - овочева коренеплідна дворічна рослина родини капустяних (Brassicaceae). У перший рік розвиває розетку ліроподібних, перистонадрізаних листків і коренеплід, на другий - квітконосне стебло і насіння. Стебло прямостояче, розгалужене, 20–100 см завв. Квітки дрібні, двостатеві, правильні, білі або лілові, у китицях; оцвітина подвійна, чотиричленна. Плід - веретеноподібний товстий роздутий стручок. Цвіте у квітні–травні. Плоди дозрівають у травні–червні. Її вирощують на городах по всій території України. З лікувальною метою використовують свіжі коренеплоди. Коренеплоди містять вуглеводи (цукри, клітковину), білки, амінокислоти, ферменти (діастазу, глюкозидазу, оксидазу, каталазу), вітаміни В₁, і С (до 56 мг%), антоціани, органічні кислоти, ліпіди, органічні сполуки сульфуру (метилмеркаптан, глюкoberтегоїн, синігрин), мінеральні елементи: солі калію (до 1200 мг%), кальцію, феруму, магнію. Експериментальними дослідженнями встановлено, що свіжий сік має жовчогінні й діуретичні властивості, посилює перистальтику кишків. Холін сприяє утворенню фосфоліпідів, які попереджають розвиток жирової дистрофії печінки. Крім того, сік підвищує толерантність до вуглеводів (при цукровому діабеті), виявляє фітонцидні і відхаркувальні властивості, посилює секрецію залоз шлунка і кишків, збуджує апетит, виявляє подразливу дію. При бронхіті, захриплості, коклюші й кровохарканні редьковий сік вживають у поєднанні з медом. У народній медицині свіжий сік п'ють при відсутності апетиту, метеоризмі, проносі, дисменореї. Терту редьку корисно вживати при атеросклерозі (сприяє виведенню з організму надлишкового холестерину). В практичних рекомендаціях щодо профілактики ракових захворювань наводяться натуральні антиканцерогенні речовини і продукти, що їх містять. До таких харчових джерел відносять капусту, ріпу, редис, брукву, редьку, які містять глюкозинолати: ізотіоціанати, індол-3-карбінол, синігрин, брасінін. Адекватний рівень споживання глюкозинолатів на добу 50 мг.

Враховуючи роль глюкозинолатів у хіміопрофілактиці, актуальною стає розробка методів їх стандартизації у рослинній сировині.

У результаті проведеної роботи були підбрані практичні умови екстрагування глюкозинолатів з рослинної сировини, а саме коренеплодів редьки посівної. Як екстрагенти використовувались етанол 96 %, етанол 80 % і розчини метанолу різної концентрації. Поетапно проводили лужний гідроліз, колориметричну реакцію з фериціанідом і спектрофотометричним методом на спектрофотометрі OPTIZEN (Корея) визначали кількісний вміст глюкозинолатів.

- ВИЗНАЧЕННЯ КІЛЬКІСНОГО ВМІСТУ ВОДОРОЗЧИННИХ ПОЛІСАХАРИДІВ В ЛИСТІ ТА НАСІННІ ШПІНАТУ ГОРОДНЬОГО СОРТІВ «КРАСЕНЬ ПОЛІССЯ» ТА «ФАНТАЗІЯ» 264**
Гриненко У.В., Журавель І.О.
- ДОСЛІДЖЕННЯ КІЛЬКІСНОГО ТА ЯКІСНОГО СКЛАДУ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН В СУХОМУ ЕКСТРАКТІ З ТРАВИ ОСОТУ ГОРОДНЬОГО..... 265**
Делян Є.П.
- ДОСЛІДЖЕННЯ НАКОПИЧЕННЯ ПОХІДНИХ АЗУЛЕНУ В ЛІКАРСЬКІЙ РОСЛИННІЙ СИРОВИНІ ПЕРСПЕКТИВНИХ ВИДІВ РОДУ *ACHILLEA L.*..... 266**
Дуюн І.Ф., Мазулін О.В., Смойловська Г.П.
- ИЗУЧЕНИЕ УСЛОВИЙ ЭКСТРАКЦИИ ДУБИЛЬНЫХ ВЕЩЕСТВ И ГИДРОКСИКОРИЧНЫХ КИСЛОТ СИВЦА ЛУГОВОГО (*SUCCISA PRATENSIS MOENCH*)..... 268**
Ефременко Л.А., Малютин А.Ю., Васильченко А.В.
- ФАРМАКОГНОСТИЧЕСКОЕ ИЗУЧЕНИЕ НАДЗЕМНОЙ МАССЫ *PRANGOS FERULACEA LINDL.* В СТАДИИ НАЧАЛА ВЕГЕТАЦИИ 270**
Керимов Ю.Б., Исаев Д.И., Керимли Э.Г., Ахмедов Э.Ю.
- РОЗРОБКА МЕТОДУ КІЛЬКІСНОГО ВИЗНАЧЕННЯ ГЛЮКОЗИНОЛАТІВ У КОРЕНЕПЛОДАХ РЕДЬКИ ПОСІВНОЇ..... 272**
Кисличенко В.С., Омельченко З.І., Бурлака І.С., Гліченко Н.
- ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ СЛАНЕЙ ПАРМЕЛІЇ БОРОЗДЧАТОЇ 273**
Кисличенко О.А., Процька В.В., Журавель І.О.
- РОЗРОБКА СКЛАДУ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКАРСЬКОЇ ФОРМИ АНТИМІКРОБНОЇ ДІЇ..... 274**
Котенко О.М., Валігура Ю.Г., Живора Н.В.
- ХРОМАТОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ АМІНОКИСЛОТ РОСЛИН РОДИНИ *IRIDACEAE*..... 275**
Кречун А.В., Михайленко О.О., Ковальов В.М., Ковальов С.В.
- ВИЗНАЧЕННЯ ЧИСЛОВИХ ПОКАЗНИКІВ У СИРОВИНІ КАПУСТИ ГОРОДНЬОЇ..... 276**
Кузнецова М.М., Журавель І.О., Гуцол В.В.
- ВИЗНАЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ЛУШПИННЯ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ..... 277**
Кузнецова В.Ю., Кисличенко В.С.